

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.008.02.2023

**Pani
Beata Siedlecka
Burmistrz
Miasta Dęblin**

ul. Rynek 12
08-530 Dęblin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/23/061 Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych
na wypadek wystąpienia zagrożenia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Dęblin (dalej: Urząd lub UM), ul. Rynek 12, 08-530 Dęblin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Siedlecka, Burmistrz Miasta Dęblin od 1 grudnia 2014 r. (dalej: Burmistrz).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego. 2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia. 3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (do 31 maja, tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych). Dla realizacji celu kontroli wykorzystano także informacje i dokumenty sporządzone przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Ewa Kulik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/74/2023 z 12 kwietnia 2023 r. (akta kontroli str. 3-7)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą na terenie miasta Dęblin nie było budowli ochronnych³, w szczególności schronów i ukryć, w rozumieniu wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego⁴. W ww. czasie nie realizowano zadań ujętych w Planie Obrony Cywilnej Miasta Dęblin⁵, w tym nie podjęto działań w zakresie stworzenia warunków umożliwiających realizację zadań związanych z budownictwem ochronnym oraz wstępnym wytypowaniem obiektów mogących służyć mieszkańcom jako ukrycia do doraźnego przygotowania. Mimo, że w sporządzonym w 2013 r. Planie OC wymienione zostały podmioty i przypisane im zadania w obszarze przygotowania i organizowania budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności, to nie zostały one poinformowane o tym fakcie.

Roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej na 2020 r. i na 2021 r. zostały opracowane, lecz nie dokonano przewidzianej w nich aktualizacji Planu OC. Nie opracowano wieloletniego planu działania w zakresie obrony cywilnej, co było niezgodne z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Przedmiotem niniejszej kontroli nie były budowle ochronne usytuowane na terenach zamkniętych (np. na terenach jednostek wojskowych) znajdujących się w granicach administracyjnych miasta Dęblin.

⁴ Dalej: wytyczne SOCK.

⁵ Dalej: Plan OC.

obrony cywilnej województw, powiatów i gmin⁶.

W ramach realizacji obowiązku dokonywania oceny stanu przygotowań obrony cywilnej, opracowano roczne oceny stanu przygotowań obrony cywilnej za lata 2019-2021.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego.

Opis stanu faktycznego

1.1. Koordynowanie przygotowań i realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz obrony cywilnej na terenie miasta Dęblin należały do Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego⁸ (dalej: Wydział lub WOA), który był nadzorowany bezpośrednio przez Burmistrza. Wśród zadań Wydziału wymienione były m.in. planistyczne i organizacyjne przygotowanie Urzędu do funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, wykonanie i aktualizowanie planu operacyjnego funkcjonowania miasta, koordynowanie wykonania powierzonych zadań obronnych przez wydziały Urzędu i jednostki organizacyjne z terenu miasta, zapewnienie realizacji przedsięwzięć związanych z podwyższeniem gotowości obronnej państwa. Zadania te realizowane były na stanowisku ds. porządku publicznego.

Zarówno zapisy Regulaminu organizacyjnego jak i zakresu czynności odnosiły się ogólnie do obrony cywilnej. Nie wskazano w nich zadań dotyczących budownictwa ochronnego. Zmiany w Regulaminie organizacyjnym, w tym związane z uchynieniem z dniem 23 kwietnia 2022 r. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej⁹, zostały wprowadzone od 1 lutego 2023 r.

Pracownik zatrudniony od 1 lutego 2020 r.¹⁰ do 31 lipca 2022 r. na stanowisku ds. porządku publicznego ukończył: aplikację radcowską, studia podyplomowe z zakresu edukacji obronnej i zarządzania w sytuacjach kryzysowych, kurs obronny¹¹ oraz odbył szkolenie z zakresu profilaktyki antyterrorystycznej¹². Od 1 sierpnia 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych stanowisko to pozostawało nieobsadzone. Z dniem 1 sierpnia 2022 r. zadania z zakresu zarządzania kryzysowego zostały powierzone do okresowego wykonywania Naczelnikowi tego Wydziału, która dotychczas nadzorowała pracę ww. stanowiska. Nie przekazano jej do realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej.

W wyjaśnieniach złożonych na potrzeby niniejszej kontroli Burmistrz stwierdziła, że ww. stanowisko jest wakujące, gdyż zmniejszył się zakres zadań po uchynieniu z dniem 23 kwietnia 2022 r. przepisów regulujących funkcjonowanie obrony cywilnej,

⁶ Dz. U. z 2022 r. Nr 96 poz. 850 (dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, uchylone z dniem 23 kwietnia 2022 r.).

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa jest sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Według Regulaminu organizacyjnego Urzędu, tj. § 17 ust. 1 pkt 23-24, 26-27 Regulaminu wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza nr 167/2019 z 16 grudnia 2019 r. (obowiązującego od 1 stycznia 2020 r. do 31 stycznia 2023 r.) oraz § 17 ust. 1 pkt 24-25, 27-28 Regulaminu wprowadzonego zarządzeniem nr 7/2023 z 16 stycznia 2023 r. (obowiązującego od 1 lutego 2023 r.).

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.

¹⁰ W okresie od 1 grudnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. był wakat na tym stanowisku.

¹¹ Zorganizowanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

¹² Centrum Prewencji Antyterrorystycznej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

a także ze względu na stale rosnące koszty osobowe. Stanowisko zostało zachowane w etatowości Urzędu, ponieważ w każdym czasie może zostać wprowadzona ustawa nakładająca obowiązki w zakresie obrony cywilnej. Zwiększy się wówczas zakres zadań, co wymagać będzie personalnego obsadzenia.

W latach 2020-2023 (do 31 maja) w Urzędzie nie było opracowanych wewnętrznych procedur dotyczących postępowania w sprawach związanych z tworzeniem, utrzymaniem lub finansowaniem budowli ochronnych na terenie miasta Dęblin. Burmistrz wyjaśniła, że wpływ na to miał brak rozwiązań prawnych w tym zakresie.

(akta kontroli str. 17-19, 34-59, 320-324, 347-349)

1.2. Plan OC został uzgodniony 28 grudnia 2012 r. ze Starostą Ryckim, zatwierdzony 9 stycznia 2013 r. przez ówczesnego Burmistrza oraz wprowadzony zarządzeniem Burmistrza nr 12/2013 z 28 lutego 2013 r. do stosowania od 1 marca 2013 r.

Ww. zarządzenie zostało opublikowane na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Dęblin w Biuletynie Informacji Publicznej bez załącznika, tj. treści Planu OC.

Obecna Burmistrz wyjaśniła, że nie może podać jednoznacznej przyczyny braku publikacji, gdyż zarządzenie zostało wydane przez jej poprzednika. Stwierdziła, że w Planie OC zawarte są informacje, które w jej ocenie mają charakter szczególnie wrażliwy i wykorzystanie ich w niewłaściwy sposób mogłoby w poważnym sposób wpłynąć na jakość prowadzonych pozamilitarnych przygotowań obronnych.

Plan OC był dwukrotnie aktualizowany. Pierwsza aktualizacja (w sierpniu 2015 r.) dotyczyła wykazu jednostek organizacyjnych (formacji) obrony cywilnej, a druga (w grudniu 2015 r.) aktualizacji aktów prawnych. Nie dokonano aktualizacji Planu OC w latach 2020-2021, mimo, że zadanie to zostało ujęte w zatwierdzonych przez Starostę planach działania w zakresie obrony cywilnej Miasta Dęblin na 2020 r. i na 2021 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 64-66, 84, 100-119, 340-346)

W okresie objętym kontrolą opracowane zostały dwa roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej, tj. na 2020 r. i na 2021 r. Plany te zostały uzgodnione ze Starostą Ryckim odpowiednio 30 marca 2020 r. i 8 lipca 2021 r. Nie opracowano planu działania na 2022 r., gdyż jak stwierdziła Burmistrz nie otrzymano (wzorem lat ubiegłych) Planu działania Powiatu Ryckiego na 2022 r., na podstawie którego Miasto mogłoby przygotować swój plan działania.

Nie opracowano też wieloletniego planu działania w zakresie obrony cywilnej, o którym mowa w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu działania, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 60-162, 340-346)

1.3. Problematyka budowli ochronnych została uwzględniona w Planie OC z 2013 r.

W części II Planu OC ujęte zostały procedury postępowania, w tym procedura pn. „Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności”¹³, której celem wdrożenia było „ukierunkowanie działań związanych z przygotowaniem i organizowaniem budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności”. Wskazano, że jej przedmiotem jest „zapewnienie przez Szefa OC Miasta niezbędnych sił i środków odpowiedzialnych za organizację i realizację zadań związanych z przygotowaniem budowli ochronnych i ukryć dla ludności”. Założono, że procedura jest „uruchamiana w przypadku konieczności podjęcia działań związanych z przygotowaniem doraźnych ukryć dla mieszkańców miasta”.

---

¹³ Dalej: procedura.

Procedura ustalała zakresy odpowiedzialności osób realizujących zadania związane z przygotowaniem i zapewnieniem niezbędnych sił i środków do przygotowania doraźnych ukryć dla mieszkańców miasta. W „wykazie odpowiedzialności i uprawnień” wskazano, że:

- Burmistrz Miasta: zapewnia warunki do realizacji przedsięwzięć związanych z przygotowaniem i organizowaniem budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności, zapewnia współdziałanie ze wszystkimi organami administracji rządowej i samorządowej w trakcie realizacji zadania, określa zasady związane z przygotowaniem budowli ochronnych na obszarze miasta, a także zasady związane z przygotowaniem ukryć doraźnych na jego obszarze, organizuje współdziałanie w zakresie wsparcia logistycznego prac związanych z przygotowaniem doraźnych ukryć, wydaje zarządzenia w sprawie użycia formacji OC sobie podporządkowanych i organizuje współdziałanie ze służbami odpowiedzialnymi za przygotowanie budowli ochronnych i ukryć na obszarze miasta;
- Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Komunalnym¹⁴ koordynuje prace związane z realizacją przedsięwzięć w zakresie budowy, napraw lub modernizacji budowli ochronnych i budowy ukryć dla ludności miasta na jego terenie;
- Prezes Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o.¹⁵ koordynuje prace związane z doprowadzeniem do gotowości techniczno-eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych i ukryć dla ludności oraz przygotowaniem doraźnych ukryć dla ludności na terenie miasta.

Do „uczestników” przedmiotowej Procedury zaliczono: Burmistrza, Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, Prezesa MZGK, Spółkę z o.o. Zarządzanie Nieruchomościami Gestor, Spółdzielnię Mieszkaniową w Dęblinie, Zespół Zarządców Nieruchomościami WAM, Spółdzielnię Mieszkaniową Południe, Kolejową Spółdzielnię Mieszkaniową „Wschód”¹⁶, PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami oraz służby, inspekcje i straże podległe Staroście i Burmistrzowi, a także wytypowane formacje obrony cywilnej.

W Procedurze zawarty został także „opis postępowania”, w którym stwierdzono, że realizacja zadań związanych z przygotowaniem budowli ochronnych i ukryć dla ludności obejmuje:

- prowadzenie bieżących analiz potencjalnych zagrożeń ludzi, mienia i środowiska, których źródłem mogą być obiekty budowlane oraz przeciwdziałanie tym zagrożeniom,
- sprawdzanie stanu technicznego budowli ochronnych i ukryć oraz usunięcie stwierdzonych niedociągnięć,
- prowadzenie wzmożonej kontroli stanu technicznego budowli ochronnych i ukryć, zwłaszcza wykorzystywanych aktualnie jako obiekty użyteczności publicznej w celu określenia możliwości przywrócenia tym obiektom funkcji ochronnych,
- określenie przedsięwzięć przygotowawczych do napraw lub modernizacji budowli ochronnych i ukryć na obszarach zagrożonych,
- doprowadzenie do gotowości techniczno-eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych i ukryć,
- realizacja przedsięwzięć w zakresie naprawy lub modernizacji budowli ochronnych i budowa ukryć dla ludności na terenie miasta w przypadku

¹⁴ Według Regulaminu organizacyjnego obowiązującego w okresie objętym kontrolą komórka ta nosiła nazwę „Wydział Gospodarki Komunalnej i Przestrzennej”.

¹⁵ Dalej: MZGK.

¹⁶ Według danych z KRS ogłoszenie upadłości nastąpiło w Sądzie Rejonowym w Lublinie VIII Wydział Gospodarczy w dniu 6 czerwca 2002 r. (sygnatura U17/02).

- zagrożenia działaniami zbrojnymi,
- opróżnienie pomieszczeń wytypowanych na zastępcze budowle ochronne i doprowadzenie ich do gotowości techniczno-eksploatacyjnej,
- doprowadzenie do gotowości techniczno-eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych i ukryć dla ludności,
- wskazanie miejsc umożliwiających urządzenie doraźnych ukryć dla ludności,
- planowanie i przygotowanie doraźnych ukryć dla ludności.

Burmistrz wyjaśniła, że zadań zawartych w procedurze nie realizowano z uwagi na to, że celem jej wdrożenia jest ukierunkowanie działań związanych z przygotowaniem i organizowaniem budowli ochronnych i ukryć dla ludności, a sama procedura jest uruchamiana w przypadku konieczności podjęcia działań związanych z przygotowaniem doraźnych ukryć dla mieszkańców.

(akta kontroli str. 60-99, 347-349)

W III części Planu OC określono „Zestawienie zadań obrony cywilnej realizowanych przez jednostki na administrowanym terenie”, w którym powiązано „zadania” z „realizującymi”, tj.:

- „sprawdzenie stanu technicznego budowli ochronnych i ukryć dla ludności oraz usunięcie stwierdzonych niedociągnięć” - należało do realizacji przez: Wydział Gospodarki Mieniem Komunalnym, MZGK, Spółkę z o.o. Zarządzanie Nieruchomościami Gestor, Spółdzielnię Mieszkaniową w Dęblinie, Zespół Zarządców Nieruchomościami WAM, Spółdzielnię Mieszkaniową Południe, Kolejową Spółdzielnię Mieszkaniową „Wschód”, PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Rykach Posterunek w Dęblinie, Ochotniczą Straż Pożarną w Dęblinie;
  - natomiast:
  - „realizacja przedsięwzięć przygotowawczych do naprawy lub modernizacji budowli ochronnych i budowy ukryć dla ludności”;
  - „doprowadzenie do gotowości techniczno-eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych i ukryć dla ludności”;
  - „opróżnienie pomieszczeń wytypowanych na zastępcze budowle ochronne i doprowadzenie ich do gotowości techniczno-eksploatacyjnej”;
  - „budowa ukryć dla ludności”;
- należała do realizacji przez Wydział Gospodarki Mieniem Komunalnym, MZGK oraz do ww. zarządców i administratorów nieruchomości¹⁷.

W części V Planu OC - Załączniki Funkcjonalne zawarty został załącznik pt. „Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności”. Określono w nim m.in. formalno-prawne podstawy realizacji zadania, podstawowe pojęcia (schronu, ukrycia) i szczegółowe wymogi jakie powinny spełniać budowle ochronne oraz „wykaz sił i środków realizujących zadanie”, w którym odesłano do „Zestawienia zadań obrony cywilnej realizowanych przez jednostki organizacyjne z terenu miasta” w III części Planu OC.

Plan OC nie zawierał wykazu budowli ochronnych i/lub miejsc doraźnego ukrycia dla ludności.

(akta kontroli str. 60-99)

Według informacji udzielonych NIK¹⁸ przez podmioty, którym w Planie OC zostały przypisane do realizacji zadania:

¹⁷ Tj. Spółkę z o.o. Zarządzanie Nieruchomościami Gestor, Spółdzielnię Mieszkaniową w Dęblinie, Zespół Zarządców Nieruchomościami WAM, Spółdzielnię Mieszkaniową Południe, Kolejową Spółdzielnię Mieszkaniową „Wschód”, PKP S.A. Oddziału Gospodarowania Nieruchomościami.

¹⁸ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

- MZGK nie realizował zadań przypisanych w Planie OC. Prezes Zarządu stwierdził, że nie dokonywano sprawdzenia stanu technicznego, naprawy, modernizacji budowli ochronnych i ukryć dla ludności, gdyż ani Miasto ani Spółka nie posiadały tego typu obiektów. Nie poinformował, dlaczego nie budowano ukryć dla ludności;
- Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej w Dęblinie stwierdził, że Zarząd¹⁹ nie miał wiedzy, że Spółdzielnia została wskazana jako jeden z podmiotów realizujących zadania zawarte w Planie OC. Nie wpłynęło także jakiegokolwiek pismo dotyczące tego Planu oraz obowiązku realizowania zawartych w nim zadań. Jednocześnie poinformował, że w zasobach Spółdzielni jak i zarządzanych budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych nie ma budowli ochronnych. Występują jedynie piwnice oraz części wspólne takie jak pralnie, suszarnie, korytarze, które można wykorzystać jako tymczasowe ukrycia dla mieszkańców. Stwierdził, że mając na uwadze możliwość wykorzystania piwnic jako tymczasowych schronień dla ludności, Spółdzielnia dążyła do udrożnienia przejść oraz opróżnienia wszystkich pomieszczeń w ramach części wspólnych;
- Prezes Zarządu Spółki z o.o. Zarządzanie Nieruchomościami Gestor poinformował, że Spółka nie realizowała zadań wymienionych w Planie OC, gdyż Zarząd nie miał wiedzy o zakresie obowiązków nałożonych na Spółkę w tym Planie. W jego ocenie brak było podstaw prawnych do nałożenia takich obowiązków na prywatny podmiot, nie będący właścicielem budynków. Spółka jedynie administruje budynkami należącymi do wspólnot mieszkaniowych, a każda ze wspólnot posiada własny zarząd. Jednocześnie Prezes przekazał wykaz piwnic pod budynkami, które mogłyby być wykorzystane na tymczasowe ukrycia dla ich mieszkańców;
- Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej Południe stwierdził, że Spółdzielnia nie otrzymała informacji o pełnieniu funkcji podmiotu realizującego Plan OC;
- Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Rykach poinformował, że nie realizowano zadania przypisanego w Planie OC, gdyż Plan nie został uzgodniony z Komendą i nie były znane jego zapisy. Jednocześnie Komendant poinformował, że w związku z poleceniem Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP od 13 października do 7 grudnia 2022 r. dokonano na terenie powiatu inwentaryzacji budowli ochronnych oraz ukryć do doraźnego przygotowania. Działania te nie miały charakteru kontrolno-rozpoznawczego, o których mowa w ustawie o Państwowej Straży Pożarnej. W wyniku przeprowadzonego rozpoznania stwierdzono, że występują wyłącznie miejsca, które będzie można potencjalnie zakwalifikować jako ukrycia do doraźnego przygotowania.

(akta kontroli str. 310-317, 325-339)

Burmistrz stwierdziła, że nie może podać przyczyny braku uzgodnienia Planu OC z Komendą Powiatową PSP, ponieważ wówczas nie pełniła funkcji Burmistrza. Dodała, że Plan OC został uzgodnionych z jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej, która wchodziła w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

(akta kontroli str. 342-344)

1.4. W latach 2020-2023 (do 17 kwietnia) Miasto nie projektowało i nie budowało budynków użyteczności publicznej.

W sierpniu 2020 r. uzyskano pozwolenie na użytkowanie nowego budynku przedszkola specjalnego, którego proces inwestycyjny został rozpoczęty przed

---

¹⁹ W obecnym składzie od 2018 r.

okresem objętym kontrolą²⁰. Inwestycja ta nie przewidywała miejsc ochrony ludności na wypadek zagrożenia, dlatego nie powstały w tym budynku.

Według art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²¹: obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej.

Odnosząc się do sformułowania zawartego w ww. przepisie „wymagania obrony cywilnej” Burmistrz stwierdziła, że nie zawiera żadnych konkretnych wytycznych lub odwołań do innych przepisów prawa dotyczących wymagań jakie powinny spełniać obiekty użyteczności publicznej w zakresie obrony cywilnej. Sformułowanie jest lakoniczne i nie nakłada na inwestora żadnych sprecyzowanych obowiązków. Jeśli ustawodawca oczekuje od inwestorów stosowania konkretnych rozwiązań, zapewniających ochronę ludności cywilnej, powinien stosownym aktem prawnym określić szczegółowe wymogi w tym zakresie, które będą uwzględniane na etapie projektowania i budowania obiektów budowlanych.

(akta kontroli str. 303-308)

1.5. W okresie obowiązywania wytycznych SOCK Miasto nie projektowało i nie realizowało inwestycji w zakresie nowych budynków użyteczności publicznej.

(akta kontroli str. 303-308)

1.6. W okresie objętym kontrolą Miasto nie zachęcało inwestorów prywatnych do tworzenia miejsc schronienia lub ukrycia. Burmistrz stwierdziła, że powodem był brak jakiegokolwiek zainteresowania inwestorów wprowadzaniem do inwestycji funkcji ochronnych, co wiąże się ze zwiększeniem kosztów takich inwestycji.

(akta kontroli str. 320-324)

1.7. Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²², w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa. Na podstawie dwóch miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego²³ uchwalonych w listopadzie 2020 r. stwierdzono, że potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa nie zostały w nich uwzględnione. W uzasadnieniu do uchwał wprowadzających ww. mpzp stwierdzono m.in., że przy sporządzeniu analiz urbanistycznych oraz projektów mpzp uwzględnione zostały wymogi wynikające z art. 1 ust. 2-4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Burmistrz wyjaśniła, że nie uwzględniano planowania miejsc w budowlach ochronnych w sporządzanych projektach mpzp zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdyż według art. 15 ust. 2 tej ustawy, planowanie takich miejsc nie jest obligatoryjnym elementem planu miejscowego. Jako element fakultatywny projektu planu (art. 15 ust. 3 pkt 7 powołanej ustawy) ustawodawca wymienia granice terenów zamkniętych i granice stref ochronnych terenów zamkniętych. Rada Gminy uchwała plan miejscowy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium (art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Jeżeli zatem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta nie określa danej funkcji

²⁰ Dokumentacja projektowa została opracowana w czerwcu 2017 r. pozwolenie na budowę uzyskano w październiku 2017 r., a inwestycję zrealizowano od lipca 2019 r. do czerwca 2020 r.

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 977.

²³ Dalej: mpzp, dla osiedla Żdźzary i osiedla Wiślana II.

rozwojowej, wprowadzanie do projektu planu przeznaczenia terenu niezgodnego z zapisami studium, skutkowałoby naruszeniem określonej ustawą procedury planistycznej.

Jednocześnie Burmistrz stwierdziła, że zapis art. 1 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sam w sobie jest precyzyjny. Niestety budowle ochronne dające schronienie obywatelom na wypadek wystąpienia zagrożenia, nie zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa*²⁴.

(akta kontroli str. 350-378)

1.8. Zgodnie z § 5 wytycznych SOCK, w granicach administracyjnych miast planowanie zbiorowej ochrony ludności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno być ukierunkowane na docelowe zapewnienie miejsc w budowlach ochronnych oraz ukryciach do doraźnego przygotowania dla co najmniej 25% ogółu ludności zameldowanej na obszarze administracyjnym danego miasta, z uwzględnieniem planów ewakuacji III stopnia dla pozostałej, niechronionej ludności. W § 6 wytycznych SOCK uregulowano, że szef obrony cywilnej gminy uwzględnia planowanie miejsc w budowlach ochronnych w ramach opiniowania projektów aktów prawa miejscowego, zgodnie z § 3 pkt 16 rozporządzenia w sprawie zakresu działania organów obrony cywilnej.

Analiza dwóch mpzp (wymienionych w pkt 1.7. wystąpienia) wykazała brak zapisów dotyczących usytuowania budowli ochronnych lub miejsc ukrycia do doraźnego przygotowania.

Burmistrz wyjaśniła, że w okresie obowiązywania wytycznych SOCK w opracowanych mpzp nie uwzględniano planowania miejsc pod budowle ochronne, ponieważ w tym okresie, w procesie sporządzania mpzp, w określonych terminach nikt nie składał wniosków w zakresie zabezpieczenia takich funkcji w planach. Zwłaszcza nie składały takich wniosków organy, o których mowa w rozporządzeniu *w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin*. Decyzje o warunkach zabudowy wydawane są na wniosek strony, a organ wydający decyzję jest związany treścią wniosku. Jeżeli zatem strona nie wnieskuje o ustalenie dodatkowej funkcji dla planowanej budowli organ wydający decyzję nie jest uprawniony do rozszerzenia wniosku strony.

(akta kontroli str. 320-324, 350-378)

1.9. W budżecie Miasta Dębina w latach 2020-2023 (do 20 kwietnia) nie planowano i nie wydatkowano środków finansowych w rozdziale 75414 *Obrona cywilna*.

(akta kontroli str. 175, 200, 227, 309)

1.10. Odnosząc się do problemów natury prawnej związanych z realizacją zadań w ramach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności Burmistrz stwierdziła, że brak jest przepisów nakazujących wnoszenie budowli ochronnych i miejsc ukrycia dla ludności. Odnosnie do problemów finansowych wskazała na brak możliwości przeznaczenia dochodów własnych na ten cel z uwagi na ciągle potrzeby wydatkowania środków finansowych na projekty infrastrukturalne stanowiące zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców. Stwierdziła także, że największym problemem są lokalizacja i uwarunkowania terenu, które nie sprzyjają wnoszeniu budowli ochronnych, zwłaszcza podziemnych. Miasto jest położone w dolinach dwóch rzek Wisły i Wieprza. Dodatkowo przez środek przepływa rzeka

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1087, ze zm.

Irenka wpadająca do Wieprza ok. 1,5 km od jego ujścia do Wisły. Zgodnie z obowiązującymi mapami ryzyka powodziowego obecnie około 20% powierzchni administracyjnej miasta znajduje się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Na tych obszarach zlokalizowana jest większość obiektów infrastruktury krytycznej²⁵ oraz oczywiście zabudowa jednorodzinna i usługowa.

Jednocześnie Burmistrz stwierdziła, że obrona cywilna realizowała zadania, które w dużej części były zbieżne z przedsięwzięciami i zadaniami zarządzania kryzysowego, stąd po uchyleniu dotychczasowej podstawy prawnej²⁶, zadania z zakresu obrony cywilnej realizowano poprzez ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Dokumentem na podstawie, którego realizowano zadania z zakresu obrony cywilnej był Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 320-324)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nie podjęto działań w celu realizacji zawartych w Planie OC zadań z zakresu przygotowania, organizowania budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności, a także nie poinformowano innych realizatorów wymienionych w Planie o zadaniach im przypisanych, szczegółowo opisanych pkt 1.3. niniejszego wystąpienia.

Burmistrz wyjaśniła, że nie realizowano zadań ujętych w Planie OC, gdyż we władaniu Miasta nie znajdowały się budowle ochronne oraz miejsca ukryć dla ludności. Miasto nie dysponowało również pomieszczeniami, które można było zaadaptować na miejsca ukrycia dla mieszkańców. Natomiast w przypadku budynków stanowiących własność prywatną (budynki w zabudowie jednorodzinnej, wielorodzinnej, podmiotów gospodarczych i instytucji) do Urzędu nie zgłoszono lokalizacji miejsc z przeznaczeniem na budowle ochronne lub miejsca ukryć. Nie podejmowano także działań zmierzających do ich budowy ze względu na ograniczone możliwości finansowe Miasta, gdyż znaczne środki finansowe zostały zaangażowane w szereg zrealizowanych inwestycji infrastrukturalnych (wodno-kanalizacyjnych, drogowych i innych użyteczności publicznej). Ponadto, Burmistrz wskazała, że zadania zawarte w określonej w Planie OC Procedurze nr 6 nie były realizowane z uwagi na to, że celem jej wdrożenia jest ukierunkowanie działań związanych z przygotowaniem i organizowaniem budowli ochronnych i ukryć dla ludności, a sama procedura jest uruchamiana w przypadku konieczności podjęcia działań związanych z przygotowaniem doraźnych ukryć dla mieszkańców.

Według Burmistrza Miasta jednostki/podmioty wskazane w Planie OC jako realizujące dane przedsięwzięcie nie zostały o tym poinformowane, ponieważ procedura nr 6 jest uruchamiana w przypadku konieczności podjęcia działań związanych z przygotowaniem doraźnych ukryć dla mieszkańców miasta.

NIK zauważa, że ww. zadania zostały wskazane nie tylko w procedurze nr 6, lecz także w jednym z załączników funkcjonalnych do Planu OC, w którym określono, że wykaz sił i środków zaangażowanych w realizację zadania ujęto w zestawieniu zadań obrony cywilnej realizowanych przez jednostki organizacyjne z terenu miasta. Nie dokonano aktualizacji zadań ujętych w Planie OC, co obliowało do jego pełnej realizacji.

(akta kontroli str. 60-162, 310-339, 347-349)

2. Nie dokonano aktualizacji Planu OC w latach 2020-2021, mimo, że zadanie to

²⁵ M.in. 6 Szpital Wojskowy, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Centralna Ciepłownia, Wojskowe Zakłady Lotnicze, siedziba Urzędu Miasta, dwie szkoły podstawowe, jedno z miejskich przedszkoli, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, główny punkt zasilania miasta w energię elektryczną, drogi krajowe, powiatowe i gminne.

²⁶ Tj. ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

zostało ujęte w zatwierdzonych przez Starostę planach działania w zakresie obrony cywilnej na 2020 r. i na 2021 r.

Burmistrz stwierdziła, że pracownik ds. porządku publicznego przygotował w 2021 r. aktualizację, jednak nie uzyskała ona akceptacji Naczelnika WOA.

Z kolei Naczelnik WOA wyjaśniła, że zaplanowanej na 2020 r. aktualizacji Planu OC nie przygotowano w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19, gdyż pracownik realizujący zadania z obrony cywilnej wykonywał zadania określone w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...). Natomiast przygotowana w 2021 r. aktualizacja okazała się projektem nowego Planu OC, w którym obrona cywilna miałyby przede wszystkim zadania typowo humanitarne (ewakuacja oraz zapewnienie wody i żywności), a pozostałe zadania byłyby przy uwzględnieniu możliwości finansowych Miasta niemożliwe do wykonania albo bezprzedmiotowe. Tak przygotowany dokument nie nadawał się do poprawy, lecz wymagał stworzenia nowego. Uznała jednak, że w związku z brakiem zmian w przepisach pod rządami, których Plan OC został opracowany i wprowadzony, zawiera on niezbędne zapisy i nie wymaga aktualizacji.

(akta kontroli str. 64-66, 84, 100-119, 340-346)

3. Nie opracowano wieloletnich planów działania w zakresie obrony cywilnej, co było wymagane na podstawie § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, które obowiązywało do 22 kwietnia 2022 r.

Burmistrz wyjaśniła, że zaniechano opracowywania wieloletniego planu działania obrony cywilnej, ponieważ corocznie był przygotowywany na dany rok plan działania w zakresie obrony cywilnej.

(akta kontroli str. 347-349)

OCENA CZĄSTKOWA

Zadania z zakresu obrony cywilnej zostały przypisane jednej z komórek organizacyjnych Urzędu i do 22 kwietnia 2022 r. były realizowane na stanowisku ds. porządku publicznego. Mimo uwzględnienia w obowiązującym od 2013 r. Planie OC szeregu zadań dotyczących budowli ochronnych i miejsc ukrycia do doraźnego przygotowania, w okresie objętym kontrolą nie podjęto działań w celu ich realizacji oraz poinformowania pozostałych realizatorów o zadaniach im przypisanych do wykonania. Nie uwzględniano zadań z tego zakresu w rocznych planach działania w zakresie obrony cywilnej, gdyż plany te tworzone na podstawie planów działania powiatu. Nie opracowano również wieloletniego planu działania w zakresie obrony cywilnej.

OBSZAR

2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia.

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2012-2022 liczba osób zameldowanych na terenie Dębłina wahała się od 16 765 (na 31 grudnia 2012 r.) do 14 484 (na 31 grudnia 2022 r.).

Według danych przedstawionych przez Urząd na terenie miasta Dębłin nie przygotowano żadnej budowli ochronnej.

Burmistrz stwierdziła, że nie wykazano żadnych miejsc, gdyż w granicach administracyjnych miasta występują co prawda budynki podpiwniczone

(jednorodzinne i wielorodzinne) oraz historyczne (Twierdza Dęblin, Fort Mierzwiączka), jednakże miejsca te nie mogą posłużyć mieszkańcom, gdyż nie spełniają wymogów dla schronów czy miejsc doraźnego ukrycia.

Zgodnie z § 5 wytycznych SOCK: w granicach administracyjnych miast planowanie zbiorowej ochrony ludności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno być ukierunkowane na docelowe zapewnienie miejsc w budowlach ochronnych oraz ukryciach do doraźnego przygotowania dla co najmniej 25% ogółu ludności zameldowanej na obszarze administracyjnym danego miasta, z uwzględnieniem planów ewakuacji III stopnia dla pozostałej niechronionej ludności.

Burmistrz wyjaśniła, że brak budowli ochronnych na terenie miasta to efekt istniejącego stanu prawnego, bowiem brak jest przepisów nakazujących takie budownictwo bądź utrzymanie istniejącego. Miasto w ramach własnych dochodów nie jest w stanie zrealizować inwestycji w postaci budowli ochronnej ani zaadaptować miejsc na doraźne ukrycia nawet dla co najmniej 25% zameldowanych mieszkańców. Burmistrz dodała, że na terenie miasta na stałe stacjonują jednostki wojskowe różnych rodzajów wojsk (lotnicze i lądowe), z którymi Urząd współpracuje m.in. w zakresie realizacji zadań w ramach reagowania kryzysowego oraz przedsięwzięć na rzecz społeczeństwa. Zakładamy, że rodziny żołnierzy (mieszkańcy Dębina) w razie zaistnienia potrzeby będą miały zapewnione miejsce doraźnego ukrycia na terenie garnizonów wojskowych.

(akta kontroli str. 301-302, 320-324)

W sieci Internet dostępna jest aplikacja zawierająca informacje o budowlach ochronnych oraz miejscach doraźnego schronienia (PSP 2.0, arcgis.com)²⁷. Według danych w niej zawartych na terenie Dębina nie występują budowle ochronne (schrony i ukrycia). Z aplikacji tej mieszkańcy mogą się dowiedzieć o występujących na terenie miasta miejscach ukrycia do doraźnego przygotowania, które mogą pełnić rolę osłony przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi, takimi jak wichury, orkany, trąby powietrzne.

Burmistrz stwierdziła, że mieszkańcy przeglądając aplikację mają wiedzę, że na terenie miasta nie występują schrony, a jedynie miejsca do doraźnego schronienia.

(akta kontroli str. 326-327, 342-344)

W latach 2020-2022 Urząd nie podejmował działań, czynności rozpoznawczych, w celu pozyskania informacji od właścicieli, zarządców oraz administratorów budynków znajdujących się na terenie miasta Dęblin w zakresie ukryć do doraźnego przygotowania dla mieszkańców.

Burmistrz wyjaśniła, iż nie podjęto ww. działań z uwagi na zaangażowanie pracowników Urzędu w latach 2020-2021 w realizację zadań związanych ze stanem epidemii w Polsce (zwalczaniem pandemii COVID-19), a w 2022 r. w działania dotyczące przyjęcia i zorganizowania pobytu obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli str. 257-263, 273-283, 318-319, 347-349)

2.2. Urząd posiadał rozeznanie dotyczące podmiotów, które w ramach zadań realizowanych z zakresu zarządzania kryzysowego, zabezpieczyły ujęcia wody pitnej oraz zaopatrzenie w produkty piekarnicze.

(akta kontroli str. 284-300)

2.3. Urząd Miasta nie przygotował i nie wyznaczył budowli ochronnych do zapewnienia funkcjonowania administracji publicznej w sytuacji kryzysowej, dla

---

²⁷ [Aplikacja miejsca doraźnego schronienia - PSP 2.0 \(arcgis.com\)](#)

Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego²⁸, a w okresie obowiązywania wytycznych SOCK dla SKZO i SKOC.

Zgodnie z § 10 wytycznych SOCK, w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania organów realizujących zadania ochrony ludności i obrony cywilnej oraz organów, na które nałożono realizację w czasie wojny zadań obronno-mobilizacyjnych:

- na potrzeby urzędów wojewódzkich i miejskich właściwy terenowo szef obrony cywilnej przygotowuje i zapewnia funkcjonowanie: budowli ochronnych przeznaczonych na SKOC oraz SKZO, spełniających wymagania przewidziane dla schronów kategorii P (odporności podstawowej) określone w załączniku do wytycznych;
- w innych rejonach wyznaczonych w planach pozamilitarnych przygotowani obronnych właściwy terenowo szef obrony cywilnej przygotowuje i zapewnia funkcjonowanie zapasowych stanowisk kierowania w pomieszczeniach istniejących budynków użyteczności publicznej.

Budowle ochronne na potrzeby obiektów specjalnego przeznaczenia (np. stanowisk kierowania²⁹, magazynów sprzętu obrony cywilnej), nie zaleca się użytkować jako obiekty podwójnej funkcji (§ 70 wytycznych SOCK).

Burmistrz wyjaśniła, że nie wyznaczono miejsc na potrzeby SKOC i SKOZ, gdyż budynki zarządzane bądź będące własnością Miasta Dęblin nie spełniają wymagań dla schronu kategorii P (odporności podstawowej). Jednocześnie dodała, że władze Dęblina widzą potrzebę stworzenia czy wybudowania schronu spełniającego wymagania wytycznych, jednak wiąże się to z zaangażowaniem znacznych środków finansowych, których Miasto z dochodów własnych nie jest w stanie wyasygnować. Mimo corocznie prowadzonych inwestycji w infrastrukturę w dalszym ciągu występuje wiele niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców. W związku z tym adoptowanie bądź budowanie nowych budowli ochronnych schodzi na dalszy plan, bo oczekiwania mieszkańców są inne.

(akta kontroli str. 240-256, 320-324)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Na terenie miasta Dęblin (bez uwzględnienia terenów zamkniętych) nie było budowli ochronnych, w tym zapewniających funkcjonowanie administracji publicznej w sytuacji kryzysowej. W okresie obowiązywania wytycznych SOCK nie zapewniono miejsc do funkcjonowania SKOC i SKZO.

OBSZAR

3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenia ich ewidencji.

Opis stanu
faktycznego

3.1. Urząd nie prowadził ewidencji, o której mowa w § 31 pkt 1 wytycznych SOCK, a także nie sporządzał kart ewidencyjnych, określonych w § 36 tych wytycznych, w związku z brakiem na terenie miasta Dęblin (bez uwzględnienia terenów zamkniętych) budowli ochronnych (schronów i ukryć).

Nie prowadzono także ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania, o której mowa w § 31 pkt 1 wytycznych SOCK, ponieważ w okresie objętym kontrolą nie podjęto żadnych działań, czynności rozpoznawczych, w celu pozyskania informacji od właścicieli, zarządców oraz administratorów budynków, pozwalających na wstępnie

²⁸ Powołanego zarządzeniem Burmistrza nr 96/2015 z 28 lipca 2015 r. oraz zarządzeniem Burmistrza nr 78/2020 z 12 czerwca 2020 r.

²⁹ W § 10 wytycznych SOCK wśród stanowisk kierowania wymieniono: SKOC oraz SKZO.

wytypowanie miejsc ukrycia w istniejących obiektach budowlanych, ustalenia w tym zakresie opisano w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 257-263, 273-283, 301-302, 318-319, 347-349)

3.2. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej³⁰ udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze ich ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na wniosek, na podstawie art. 8 tej ustawy.

Na stronie internetowej Urzędu i w BIP UM nie były ogłaszane informacje o budowach ochronnych i miejscach ukrycia do doraźnego przygotowania na terenie miasta Dęblin.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęły wnioski o udostępnienie informacji w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 379-395)

3.3. Nie przeprowadzono kontroli stanu technicznego budowli ochronnych, gdyż – według danych przedstawionych przez Burmistrza, informacji Prezesa Zarządu MZGK i Komendanta Komendy Powiatowej PSP – na terenie miasta nie występowały tego typu budowle.

(akta kontroli str. 301-302, 310-312, 318-327)

W Planie działania obrony cywilnej na 2019 r. ujęto zadanie „nadzorowanie przeglądów i opracowanie bazy danych istniejących w mieście budowli ochronnych” do realizacji przez Szefa Obrony Cywilnej Miasta w terminie: „*luty-czerwiec wg wytycznych*”. Podobnie w Planie działania obrony cywilnej na 2020 r. wpisano zadanie „*nadzorowanie i realizacja przeglądów oraz opracowanie bazy danych istniejących w gminie budowli ochronnych*”, które również zrealizować miał Szef Obrony Cywilnej Miasta Dęblin, z tym, że nie wskazano terminu realizacji tego zadania. Zamiast terminu wpisano: „*na podstawie wytycznych SOCW³¹*”.

Informacje te wpisano na podstawie otrzymanych od Starosty Ryckiego Planu Działania Obrony Cywilnej Powiatu Ryckiego odpowiednio na 2019 r. i na 2020 r., w których ujęte zostały takie same zapisy.

Burmistrz poinformowała, że do Urzędu nie wpłynęły wytyczne wydane przez Szefa Obrony Cywilnej Województwa – Wojewodę Lubelskiego w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 100-162, 347-349)

3.4. Realizując obowiązek dokonywania oceny stanu przygotowań obrony cywilnej, określony w § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, w okresie objętym kontrolą (do 22 kwietnia 2022 r.) w Urzędzie sporządzono trzy oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, według wzoru określonego w wytycznych SOCK z 30 sierpnia 2016 r. w sprawie opracowania oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwach.

W ocenach sporządzonych za: 2019 r. (w lutym 2020 r.), 2020 r. (w lutym 2021 r.) i za 2021 r. (w marcu 2022 r.) każdorazowo podawano informacje o braku budowli ochronnych, w tym: schronów i ukryć na terenie miasta oraz o nieponoszeniu kosztów na ten cel. Ww. oceny przekazano do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rykach.

Informacje zawarte w ww. ocenach były zgodne z danymi, które przedstawiła Burmistrz na potrzeby niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 163-239, 301-302)

³⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 902.

³¹ Szefa Obrony Cywilnej Województwa.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie nie prowadzono ewidencji budowli ochronnych ani miejsc mogących służyć jako ukrycia do doraźnego przygotowania dla mieszkańców miasta, a przekazane do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego roczne oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej informowały o braku takich obiektów na terenie Dębłina.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Z uwagi na obecny stan prawny związany z uchynieniem z dniem 23 kwietnia 2022 r. przepisów dotyczących obrony cywilnej, tj. ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisów wydanych na jej podstawie, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Lublin, 27 lipca 2023 r.

Kontroler
Ewa Kulik

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis